

СТЕНОГРАФСКЕ БЕЛЕШКЕ СЕНАТА КРАЉЕВИНЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ

ГОДИНА I

БЕОГРАД, 1932 ГОД.

БРОЈ 23

XX РЕДОВНИ САСТАНАК СЕНАТА КРАЉЕВИНЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ

ДРЖАН 8 АПРИЛА 1932 ГОДИНЕ У БЕОГРАДУ

Претседавао:

Претседник
ДР. АНТЕ ПАВЕЛИЋ

Секретар:

МИЛАН ПОПОВИЋ

Присутни г.г. Министри: Претседник Министарског савета и Министар иностраних послова, заступник Министра трговине и индустрије, Министар пољопривреде, Министар унутрашњих

послова, Министар шума и рудника, Министар грађевина, Министар војске и морнарице, Министар финансија.

Почетак у 10.20 часова.

Садржај:

1) Читање и усвајање записника деветнаестог редовног састанка;

2) Саопштење Указа о уважењу оставке Краљевске владе под претседништвом г. Петра Р. Живковића и постављењу нове Краљевске владе под претседништвом г. др. Воје Маринковића;

3) Саопштење Указа о заступању Министра трговине и индустрије г. др. А. Крамера од стране Министра пољопривреде г. Јураја Деметровића;

4) Саопштење извештаја Министра трговине и индустрије о санкционисању Закона о поморским академијама, о средњим трговачким школама, о Привредном већу, о промету пшенице, и саопштење извештаја Министра финансија о санкционисању финансијског закона за 1932/33 год. и Закона о изменама и допунама Закона о таксама;

5) Саопштење извештаја Народне скупштине да је усвојила предлог Закона о изменама и допунама у Закону о државној трошарини и усвојење његове хитности од стране Сената;

6) Читање декларације Краљевске владе;

7) Дневни ред: — Утврђивање дневног реда.

Говорници: Министар финансија др. Милорад Ђорђевић, Претседник Министарског савета, и Министар иностраних послова др. Војислав Маринковић.

Претседник **Др. Анте Павелић**: Отварам двадесети редовни састанак Сената Краљевине Југославије. Молим г. секретара да прочита записник прошле седнице.

Секретар г. **Милан Л. Поповић** чита: записник деветнаестог редовног састанка Сената.

Претседник **Др. Анте Павелић**: Има ли какве примедбе на овако састављени записник? (Нема). Примедбе нема, записник се оверовљује.

На реду је, господо, саопштење Указа Њ. В. Краља о оставци Владе г. Петра Живковића и образовању нове Владе под председништвом г. др. Војислава Маринковића. Нека ми буде дозвољено да прочитам Указ. Чита:

Ми

АЛЕКСАНДАР I

По милости Божјој и вољч Народној

Краљ Југославије

Уважавајући оставку коју су Нам поднели:

Претседник Нашег Министарског савета Живковић Р. Петар;

Наш Министар иностраних послова Др. Маринковић Војислав;

Наш Министар трговине и индустрије Др. Крамер Алберт;

Наш Министар социјалне политике и народног здравља Пуцељ Иван;

Наш Министар унутрашњих послова Др. Милан Сршкић;

Наш Министар просвете Др. Којић С. Драгутин;
Наш Министар правде Максимовић Божидар;
Наш Министар шума и рудника Др. Шибеник Станко;

Наш Министар саобраћаја Радивојевић Лазар;
Наш Министар пољопривреде Деметровић Јурај;
Наш Министар грађевина Прека Никола;
Наш Министар војске и морнарице, Армијски Ђенерал Стојановић Ж. Драгомир;

Наш Министар финансија Др. Ђорђевић Милорад

и
Наш Министар физичког васпитања Др. Краљевић Драган — разрешавамо их од дужности и стављамо на расположење, а

Постављамо :

За Претседника нашег Министарског савета и нашег Министра иностраних послова Др. Маринковића Војислава, Министра на расположењу и народног посланика;

За нашег Министра трговине и индустрије Др. Крамера Алберта, Министра на расположењу и народног посланика;

За нашег Министра социјалне политике и народног здравља Пуцеља Ивана, Министра на расположењу и народног посланика;

За нашег Министра унутрашњих послова Др. Сршкића Милана, Министра на расположењу и народног посланика;

За нашег Министра просвете Др. Којића С. Драгутина, Министра на расположењу и народног посланика;

За нашег Министра правде Максимовића Божидара, Министра на расположењу и народног посланика;

За нашег Министра шума и рудника Др. Шибеника Станка, Министра на расположењу и народног посланика;

За нашег Министра саобраћаја Радивојевића Лазара, Министра на расположењу и народног посланика;

За нашег Министра пољопривреде Деметровића Јураја, Министра на расположењу и народног посланика;

За нашег Министра грађевина Преку Николу, Министра на расположењу и народног посланика;

За нашег Министра војске и морнарице, Армијског Ђенерала Стојановића Ж. Драгомира, Министра на расположењу;

За нашег Министра финансија Др. Ђорђевића Милорада, Министра на расположењу; и

За нашег Министра физичког васпитања Др. Краљевића Драгана, Министра на расположењу и народног посланика.

Претседник нашег Министарског савета и наш Министар иностраних послова нека изврши овај указ.

4 априла 1932 године

у Београду

АЛЕКСАНДАР, с. р.

Претседник Министарског савета,

Министар иностраних послова,

Др. В. Маринковић, с. р.

Господа сенатори су читање овога Указа саслушали стојећи и пропратили га бурним узвицима: Живео Краљ!

Част ми је саопштити указ Њ. В. Краља о заступању Министра трговине и индустрије г. др. Крамера.

Ми

АЛЕКСАНДАР I

По милости Божјој и вољи Народној

Краљ Југославије

Пошто ће се наш Министар трговине и индустрије Др. Крамер Алберт бавити извесно време у иностранству, то, на предлог Претседника нашег Министарског савета и нашег Министра иностраних послова, а на основу чл. 12. Закона о уређењу Врховне државне управе — постављамо:

За заступника нашег Министра трговине и индустрије Деметровића Јураја, нашег Министра пољопривреде.

Претседник нашег Министарског савета и наш Министар иностраних послова нека изврши овај указ.

4 априла 1932 године

у Београду

АЛЕКСАНДАР, с. р.

Претседник Министарског савета,

Министар иностраних послова,

Др. В. Маринковић, с. р.

(Господа сенатори су саслушали стојећи читање Указа и пропратили бурним узвицима: Живео Краљ!)

Изволите чути извештаје о санкционисању закона. Молим господина секретара да их прочита!

Секретар **Милан Поповић** чита:

Г. Министар трговине и индустрије извештава, да је Њ. В. Краљ благоизволео потврдити 18. марта тек. год. Закон о поморско-трговачким академијама, Закон о средњим трговачким школама, и Закон о Привредном већу и доставља од ових закона по један потврђени примерак за архиву Сената.

Г. Министар финансија извештава, да је Њ. В. Краљ благоизволео потврдити 25. марта тек. год. Финансијски закон за 1932-33 год. и Закон о изменама и допунама Закона о таксама и доставља по један потврђени примерак ових закона за архиву Сената.

Г. Министар трговине и индустрије извештава, да је Његово Величанство Краљ благоизволео потврдити 29. марта тек. год. Закон о промету пшенице и доставља један потврђени примерак овога Закона за архиву Сената.

Претседник **Др. Анте Павелић**: Санкционисање ових закона прима се на знање.

Изволите чути један акт Народне скупштине.

Секретар Милан Поповић чита:

Народна Скупштина

Краљевине Југославије

Бр. 6635

10 августа 1932 год.
у Београду

Господине Претседниче,

Част ми је извести Вас, да је Народна скупштина на свом тридесет четвртом редовном састанку, одржаном 1 априла 1932 године, коначно усвојила предлог Закона о изменама и допунама у Закону о државној трошарини, поднет јој од стране г. Министра финансија на основи овлашћења датог му Указом Н. В. Краља од 26 фебруара 1932 године.

Извештавајући Вас о предњем, мени је част, Господине Претседниче, доставити Вам у прилогу дефинитиван текст овога законског предлога онако, како га је Народна скупштина усвојила као и оригиналан Указ о овлашћењу за подношење Народном претставништву поменутог законског предлога с молбом на Ваш даљи поступак у смислу чл. 64 Устава и параграфа 66 Закона о пословном реду у Народној скупштини.

У исто време част ми је извести Вас, да је овај законски предлог у Народној скупштини претресан као хитан.

Изволите примити, Господине Претседниче, и овом приликом уверење о мом особитом поштовању.

Претседник
Народне скупштине,
Др. К. Кумануди, с. р.

Господину

Д-ру Анти Павелићу,
Претседнику Сената

Београд

НАРОДНА СКУПШТИНА

Краљевине Југославије

сазвана Указом од 23 септембра 1931 године у ванредан сазив за 7 децембар 1931 године на свом 34 редовном састанку одржаном 1 априла 1932 године у Београду, решила је

ПРЕДЛОГ ЗАКОНА

о

изменама и допунама у закону о државној
трошарини

који гласи:

§ 1.

Трећи став члана 23 Закона о државној трошарини мења се и гласи:

„За осигурање државне трошарине на робу у трошаринским сместиштима служи само трошаринска роба, и поред тога сопственик сместишта је одговоран целокупном својом имовином.“

§ 2.

Тачка 4 члана 72 Закона о државној трошарини мења се и гласи:

„4. I. На вино увезено из иностранства наплаћиваће се на име државне трошарине и бановинске за 100 литара 200 динара.

На ракију увезену из иностранства наплаћиваће се на име државне и бановинске трошарине за хектолитарски степен 20 Дин.

II. Од точилаца пића на ситно наплаћиваће се годишње на име државне и бановинске трошарине на вино и ракију у двомесечним оброцима унапред код надлежних пореских управа и то:

1. у Београду и Загребу десетоструки износ одмерене таксе из прве категорије Т.Бр. 62 Закона о таксама и то: прва група 30.000 динара, друга група 20.000, трећа 15.000 и четврта група 10.000 динара.

2. У Љубљани, Марибору, Суботици, Осеку, Новом Саду и Сарајеву осмоструки износ одмерене таксе из прве категорије Т.Бр. 62 Закона о таксама и то: прва група 24.000, друга 16.000, трећа група 12.000 и четврта група 8.000 динара.

3. У градовима преко 20.000 становника шестоструки износ одмерене таксе из прве категорије 18.000, друга група 12.000, трећа група 9.000 и четврта група 6.000 дин.

4. У градовима од 10.000 до 20.000 становника четвороструки износ одмерене таксе из друге категорије Т.Бр. 62 Закона о таксама и то: прва група 8.000, друга група 6.000, трећа група 4.000 и четврта група 2.400 динара.

У градовима од 5.000 до 10.000 становника троструки износ одмерене таксе из друге категорије Т.Бр. 62 Закона о таксама и то: прва група 6.000, друга група 4.500, трећа група 3.000 и четврта група 1.800 динара.

6. У градовима испод 5.000 становника двоструки износ одмерене таксе из друге категорије Т.Бр. 62 Закона о таксама и то: прва група 4.000, друга група 3.000, трећа 2.000 и четврта група 1.200 динара.

7. У селима преко 5.000 становника четвороструки износ одмерене таксе из треће категорије Т.Бр. 62 Закона о таксама, и то: прва група 6.000, друга 4.000, трећа група 2.400 и четврта група 1.600 динара.

8. У селима од 2.500 до 5.000 становника троструки износ одмерене таксе из треће категорије Т.Бр. 62 Закона о таксама и то: прва група 4.500, друга група 3.000, трећа група 1.800 и четврта група 1.200 динара.

9. У селима испод 2.500 становника двоструки износ одмерене таксе из треће категорије Т.Бр. 62 Закона о таксама и то: прва група 3.000, друга 2.000, трећа група 1.200 и четврта група 800 динара.

1) Напомена: Лица која буду без точаринског права отпочела точење пића и без претходне уплате износа предвиђеног на име државне и бановинске трошарине, казниће се троструким износом точаринске таксе узете за основ казнене таксе, као казну због неплаћања износа на име државне и бановинске трошарине.

Плаћање казне по овој напомени не даје кажењеном право течења, док за то не добије потребну дозволу и док не плати точаринску таксу и износ предвиђен у овој тачци.

2) Напомена: бакалске, шпецерајске и остале радње, које продају вино и ракију у оригинално затвореним флашама имају плаћати на име државне и бановинске трошарине и то:

а) у Београду, Загребу, Љубљани, Марибору, Новом Саду, Осиеку, Савајеву, Сплиту и Суботици по 6.000 динара годишње;

б) у местима преко 2.000 становника по 3.600 динара годишње;

в) у местима до 2.000 становника по 1.200 динара годишње;

Ови износи плаћају се тромесечно унапред код надлежне пореске управе која издаје сваком таквом лицу доказ о плаћеном износу;

Ко отпочне продају вина и ракије без пријаве и уплате овог износа или не плати на време напред наведени износ казниће се једноструким неплаћеним износом.

3) Напомена: Сељаци и произвођачи, који продају вино и ракију сопственог производа и са сопственог земљишта у својим селима од 5 и више литара, а у градовима, варошима, варошницама и трговинштима од 10 и више литара одједанпут не сматрају се точноцима на ситно и не плаћају трошарину на таксу. Исти могу и на велико продавати изван свога места становања вино у количинама преко 50 литара, а ракију у количинама преко 25 литара одједанпут слободно од трошарине и точаринске таксе.

4) Напомена: Почев од 1 јануара 1933 године општине ће моћи наплаћивати на име општинске трошарине на вино највише 50 динара за 100 литара, а на ракију највише 5 динара за сваки хектолитарски степен.

5) Напомена: Од овако наплаћених сума по одредбама ове тачке под II предаваће се надлежној банској управи 50% а остатак припада држави, а на подручју града Београда дотичним општинама.

6) Напомена: Точноцима пића на ситно и на велико, који разрезани износ по овој тачци не положе најмање за два двомесечја одузеће се право течења пића.

Напомена:

7) Приватна трошаринска сместишта за вино или ракију од првог априла 1932 године укидају се. Сопственицима ових сместишта разрезаће се износ на име државне и бановинске трошарине по овоме пропису, а на основу точаринске таксе. Сопственик приватног сместишта, који нема точаринско право, дужан је одмах поднети молбу надлежној власти за издавање дозволе за течење пића, на основу које ће му се разрезати, поред точаринске таксе, и одговарајући износ на име државне и бановинске трошарине. Затечене залихе у сместишту неће се моћи отуђити док се не добије точаринско право.

8) Напомена: Плаћена државна трошарина по досадашњим прописима на вино и ракију затечену на залихи првог априла 1932 године вратиће се по молби точноца пића, коју мора поднети до 1 маја 1932 године.

Исто тако вратиће се на затечене залихе вина и ракије и бановинска трошарина од стране бановинских управа по молби, која се мора поднети до истека рока.

Количине ракије испод 10 литара течности и вина испод 20 литара неће се узимати у обзир код ових повраћаја.

9) Напомена: Почев од првог априла 1932 године неће се наплаћивати државна и бановинска трошарина на вино и ракију, било да је роба на путу затечена било да се тек отпрема кулцу.

Истога дана пореске управе извршиће задужење свих точилаца пића на свом подручју износима по овој тачки за остала три тромесечја 1932 године, које задужење остаје на снази све док траје разрезана точаринска такса.

10) Напомена: Износи предвиђени на име државне и бановинске трошарине по овој тачци везани су за точаринску таксу и могу се снижавати и повишавати под истим условима као и точаринска такса.

11) Напомена: За све учињене трошаринске кривице са ракијом и вином, по којима није донета одлука, неће се ова ни доносити, а по којима је одлука донета, а није извршена, неће се ова извршивати.

Код кријумчарских кривица учињених са вином и ракијом наплатиће се само редовна државна и бановинска трошарина.

12) Напомена: Потребна упутства за извршење ових одредаба прописаће Министар финансија правилником.

§ 3.

У тач. 5 члана 72 Закона о државној трошарини место „3.500“ ставити „3.000“.

§ 4.

Први и други став тачке 9. члана 72 Закона о државној трошарини мења се и гласи: „9) на шпиритус (алкохол) и све шпиритуозне течности осим у тарифи нарочито споменутих, по хектолитарском степену 24 динара; а у трећем ставу исте тачке место „28“ ставити „24“.

3, 7, 8 и 10 напомена у истој тачци брисати.

4, 5 и 6 напомена постају 3, 4 и 5, 9 напомена постаје 6 напомена, а 11, 12 и 13 напомена постају 7, 8 и 9 напомена.

7) Напомена: Разлика између старе трошаринске стопе и стопе по овоме Закону на шпирит, који се налази у промету само код точилаца пића на велико, вратиће се заинтересованим лицима по њиховој молби, коју морају поднети до 1 маја 1932 године, начин извршења овога повраћаја одредиће Министар финансија.

9) Напомена: бановине и општине неће моћи ударати већу трошарину на шпирит од 5 динара за сваки хектолитарски степен и то бановине почев од првог априла 1932 године а општине од првог јануара 1933 године.

10) Напомена: у року од 30 дана од дана ступања на снагу овога закона, произвођачи шпирита биће дужни образовати продајну централу за шпирит у Београду.

Ако се унапред остављеном року не образује продајна централа од стране произвођача онда ће Министар финансија образовати продајну централу за шпирит у Београду. У сваком случају Ми-

нистар финансија имаће у управи централе по-ред свога комесара најмање два члана које ће он именовати.

Преко ове централе вршиће се продаја шпирита у земљи и извоз овога у иностранство. Код продаје у земљи утврђиваће се с времена на време цена шпирита према његовој врсти и према намени. Цену шпирита утврђиваће Министар финансија по саслушању управе продајне централе. При извозу шпирита преносе се на централу сви континенти стављеног шпирита у промет у земљи у циљу искоришћавања извозних повластица.

Састав централе и њен делокруг прописује Министар финансија уредбом, у споразуму са Министром трговине и индустрије и Министром пољопривреде и у сагласности са Финансијским одбором Народне скупштине. Трошкови централе уносиће се у продајну цену шпирита у земљи.

11) Напомена: Овлашћује се Министар финансија да споразумно са Министром трговине и индустрије и Министром пољопривреде пропише мешање шпирита са бензином за производњу средстава за терење мотора. Но овако произведено средство примењиваће се трошаринска стопа из тачке 13 члана 72 Закона о државној трошарини.

Начин и сразмера мешања и постојање обавезе плаћања трошарине на мешавину утврдиће Министар финансија правилником у споразуму са Финансијским одбором Народне скупштине.

12) Напомена: Министар финансија може по потреби а у споразуму са Министром пољопривреде с времена на време одређивати које ће се сировине употребљавати за производњу шпирита. Вишак производних трошкова насталих у овом случају распоредиће продајна централа на целокупну потрошњу шпирита у земљи.

§ 5.

У тачци 10 члана 72 Закона о државној трошарини место „4“ ставити „8“.

3 и 4 напомена уз исту тачку бришу се.

§ 6.

Тачка 11 члана 72 Закона о државној трошарини брише се.

§ 7.

У ставу другом члана 76 Закона о државној трошарини брисати последњу реченицу.

Последњи став у истом члану брише се.

Додаје се нов став који гласи: „Радње поменуте у напомени 4 уз тарифни број 62, у погледу трошаринске таксе и плаћања на име трошарине државне и бановинске плаћаће по тач. а, б, в, — у Т.Бр. 62 Закона о таксама“.

§ 8.

Овај Закон ступа у живот кад га Краљ потпише и добија обавезну снагу 1. априла 1932 године.

1 априла 1932 године
у Београду.

Секретар,

Др. Драг. Јевремовић, с. р.

Претседник

Народне скупштине,
Др. К. Кумануди, с. р.
(М. Р.)

Претседник Др. Анте Павелић: Реч има г. Министар финансија.

Министар финансија др. Милорад Ђорђевић: Господо сенатори, у име Краљевске Владе молим Сенат да овај законски предлог изволи огласити за хитан и упутити га одмах Финансијском одбору. Разлози за хитност у главном су познати Сенату, јер сам већ имао прилике да истакнем, да је овај законски предлог, као и друга два законска предлога, која су већ прошла кроз Сенат, у најтешњој вези са буџетом, те је потребно да што пре ступи на снагу.

Претседник др. Анте Павелић: Господо сенатори, сада ћемо приступити решавању о хитности. Она господа која су за то да се овоме предлогу призна хитност, нека изволе седети, а они који нису за то, нека изволе устати. (Већина седи.) Већина је седела, према томе је хитност усвојена. Објављујем да је Сенат усвојио хитност овога законског предлога, који ће се доставити Финансијском одбору. Слаже ли се Сенат с тим да се Финансијском одбору остави рок до 11 овога месеца у вече, да бисмо овај законски предлог могли узети у претрес на једној од наредних седница? (Сложен одзив: Слаже се!)

Реч има г. Претседник Министарског савета др. Војислав Маринковић. (Аплауз.)

Претседник Министарског савета, Министар иностраних послова, др. Војислав Маринковић: Господо сенатори, сматрајући да је извршила свој задатак, Влада којој је председавао г. Петар Живковић поднела је оставку и Његово Величанство Краљ благоизволео је именовати нову владу, којој је част претставити се Сенату.

Програм нове Владе је исти онај на коме је изабрано садање Народно Претставништво. Краљевска се влада, према томе, с разлогом нада да ће у своме раду имати вашу пуну потпору. Она ће продужити припремање потребних закона, предвиђених земаљским Уставом, и износиће их вама редом, према хитности, на процену и решење.

Сматрајући, међутим, да је суштина тога програма начело народног и државног јединства, њена ће политика бити одлучно упућена у правцу да олакша и убрза прибављање свих здравих народних елемената око тога начела. Влада је дубоко убеђена да огромна већина народа стоји непоколебљиво уз заставу државног и народног јединства и сматрам да то треба да се изрази и у новом политичком груписању. То је непоходна погодба сваког нормалног политичког живота. Све док то начело није примљено од свих и свакога и издигнуто изнад свих других обзира и политичких и партијских комбинација, ми се не можемо по другим основама диференцирати. Краљевска влада упутиће целокупну своју политику тако, да се тај неопходни процес за нормализовање политичког живота убрза и олакша. То је једини пут који нашу Отаџбину води дефинитивном консолидовању и обезбеђењу напретку.

Но, сем тог свог политичког задатка, Краљевска влада узеве одмах у процену и решење и важне проблеме које, независно од сваке политике, културни, економски и социјални живот по-

ставља пред нашу земљу, не чекајући решење политичких питања. Светска привредна криза, која је без примера у модерној историји, захватила је такве размере да није могла остати без утицаја и на нашу земљу. Тај се утицај већ тешко осећа. Влада је свесна све тежине те ситуације и потребе да се предузме све што може омогућити нашој земљи да из тешкоћа створених општом светском привредном кризом изађе са што мање жртава и што мање штете за своју привреду. За извесне од тих мера Краљевска влада мораће тражити и одобрење Народног претставништва и препоручује их већ сада вашој пажњи и процени. Из велике привредне битке, коју данас бију сви народи за свој опстанак и напредак, Краљевска влада не сумња ниједног тренутка да ће наш народ изићи победоносно и да ће и у тој новој борби показати оне особине пожртвованости, храбрости и одлучности, које су осигурале и успех далеко већег и тежег дела народног ослобођења и уједињења.

Најпосле, Краљевска влада сматра за потребно да нагласи да ће спољну политику водити по већ утврђеним директивама које су вам познате и које су добиле и вашу сагласност. (Аплауз.)

Претседник др. **Анте Павелић**: Прелазимо, господо, на дневни ред. На дневном је реду: утврђивање дневног реда за идућу седницу.

Предлажем да на дневни ред наредне седнице, која ће се одржати сутра, у 10 часова, ставимо решавање о Правилнику о организацији службе и службеницима у Сенату Краљевине Југославије. Прима ли Сенат овај дневни ред? (Прима.) Објављујем да је примљен.

Закључујем данашњу седницу, а уричем наредну за сутра, у 10 часова, са дневним редом који је Сенат изволео примити.

— Седница је закључена у 10.40 часова. —